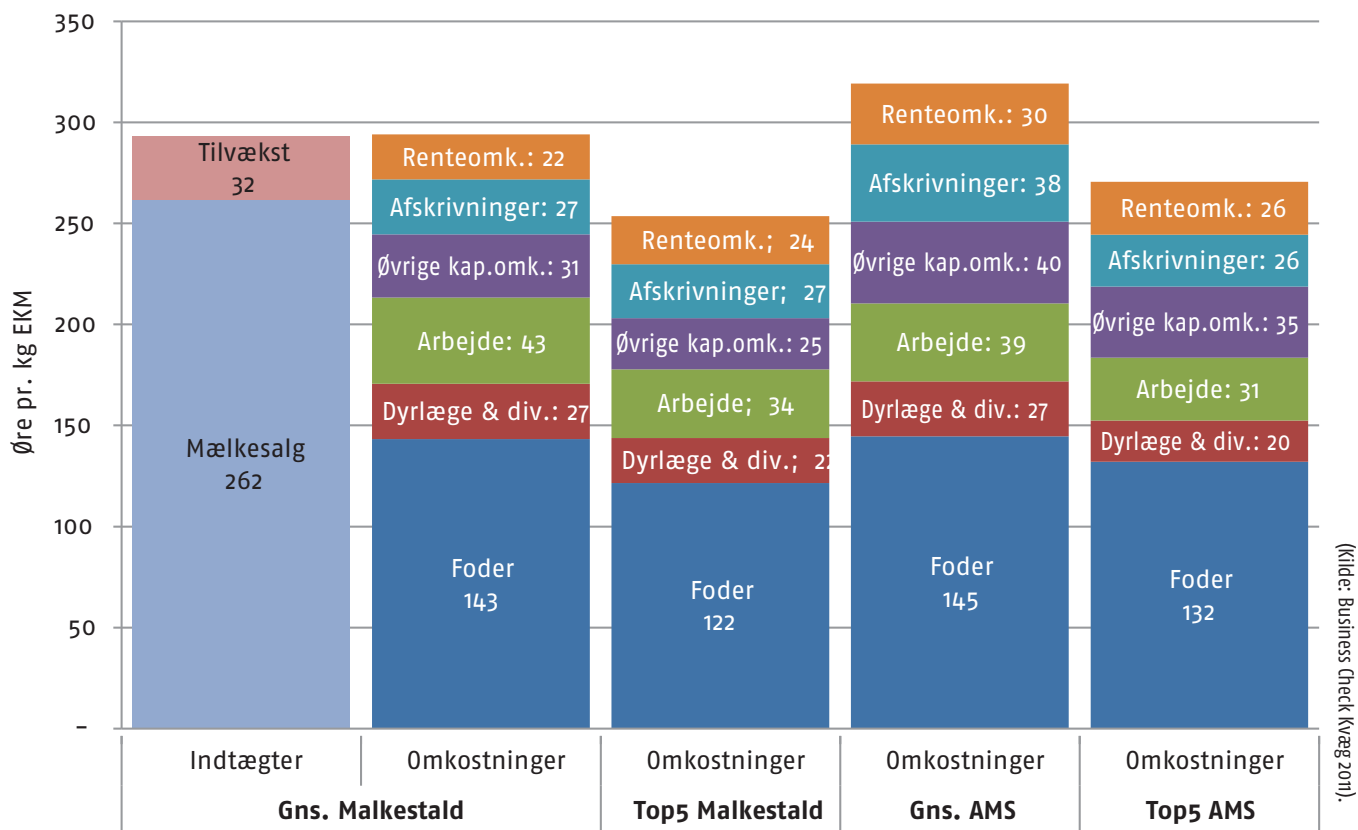

Figur 1. Omkostninger og indtægter for bedrifter med konventionel stor race opgjort pr. kg EKM

Business Check Kvæg:

Stor race og malkestald gav i 2011 et nul-resultat

Et nul-resultat i Business Check Kvæg betyder, at der er indregnet løn til ejeren, og egenkapitalen er forrentet. Men der er ikke noget til overs til risikodækning.

Konklusion

Omkostningerne ved at fremstille mælk er markant højere på bedrifter med AMS sammenlignet med bedrifter med malkestald.

Det viser resultaterne fra Business Check Kvæg 2011, som også viser, at der er stor variation i bedriftenes resultater både i mælke- og grovfoderproduktionen.

I sidstnævnte er det især maskinomkostningerne, der giver forskellene. Business Check Kvæg kan være med til at finde indsatsområderne på din bedrift.

dig at kende økonomien og enhedsomkostningerne i den nuværende drift.

Business Check Kvæg har samlet driftsgrensanalyser for både mælke- og grovfoderproduktion og giver gode muligheder for at sammenligne egne resultater i analysen med andres.

Nul i balance

Resultaterne fra mælkeproduktionen i Business Check Kvæg 2011 viser, at de konventionelle

bedrifter med stor race og malkestald opnår et resultat meget tæt på 0 kr., når alle omkostninger i mælkeproduktionen er dækket.

Et nul-resultat i denne analyse betyder, at der er indregnet løn til ejeren, og egenkapitalen er forrentet.

Dermed er nul et udtryk for, at der er balance i økonomien for gennemsnitsbedriften, men samtidig også, at der ikke er noget tilovers til dækning af risiko.

Af Jacob Krog, Videncentret for Landbrug, Kvæg

Hvis der skal skabes forbedringer i de økonomiske resultater, er det først og fremmest nødven-

Malkestald vs. AMS

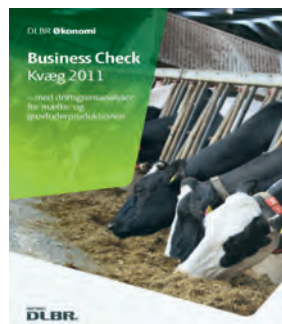
Figur 1 viser, at der er markant forskel på omkostningsniveauet mellem bedrifter med malkestald og malkerobotter. Den opnåede mælkepris pr. kg EKM er stort set ens for grupperne, mens tilvækstværdien er lidt større for Top5.

Figur 1 viser derfor, for overskuelighedens skyld, kun én indtægtssøjle for gennemsnittet af malkestald.

Fremstillingsprisen for mælk er på gennemsnitsbedriften med malkerobot 25 øre højere end den tilsvarende bedrift med malkestald. Det viser, at der på en række bedrifter med automatisk malkning er akut behov for at forbedre de økonomiske resultater.

Figur 1 viser, at arbejdsomkostningerne er fire øre lavere pr. kg mælk på AMS bedrifterne sammenlignet med bedrifterne med malkestald, men alle de øvrige omkostninger er højere.

Business Check Kvæg

Business Check Kvæg er en sammenligning af bedrifters økonomiske resultater bedrift for bedrift. Resultaterne i hæftet kan direkte sammenlignes med driftsgrensanalysen i din årsrapport og er dermed en god mulighed for at sætte fokus på din konkurrenceevne i forhold til lignende bedrifter.

Business Check Kvæg kan findes på www.landbrugsinfo.dk under Økonomi - Benchmarking, men fås også som hæfte. Hæftet kan bestilles i Netbutikken og koster 25 kr. plus moms og forsendelse.

Resultaterne fra Business Check Kvæg giver mulighed for at se resultaterne for andre bedrifter enkeltvis. Dermed kan man vurdere sine egne omkostninger i forhold til andres.

Det gør det lettere at finde indsatsområder og få sat reelle mål for de ønskede forbedringer, hvad enten det er niveauet fra bedste tredjedel eller Top5, som man går efter at nå.

Spredningen viser potentialet

Sammenligner man gennemsnittet af AMS'erne med Top5 inden for AMS, kan man hurtigt se, at der er stor spredning og dermed forhåbentligt også et reelt potentiale for at forbedre resultaterne for de bedrifter, som ikke opnår helt så gode resultater.

Alene på foderet henter bedrifterne i Top5 en besparelse på 13 øre, mens der på dyrlæge og diverse er yderligere syv øres forskel. Arbejdsomkostningerne er otte øre lavere, mens de øvrige kapacitetsomkostninger er fem øre lavere hos Top5.

Blandt de øvrige kapacitetsomkostninger er det vedligeholdelsesposten, som står for stort set hele forskellen.

Fremtidig kapitalbinding

I kraft af, at bedrifterne i Top5 har bundet væsentligt mindre kapital i bygninger og inventar, er både renter og afskrivninger lavere end ved gennemsnittet. Kapitalbindingen er ikke mulig at ændre fra det ene øjeblik til det andet, da både stald og inventar er stillet op.

Men det er værd at tænke ind i kommende ændringer, om det er noget, der fører til større eller mindre kapitalbinding i forhold til produktionsomfanget. Kapitalbindingen er nemlig ikke lige så fleksibel, hvis produktionen skal tilpasses som følge af ændrede prisforhold.

Maskinomkostninger

I 2011-udgaven af Business Check Kvæg blev der også mu-

Optimér maskinomkostninger

Grovfoderet er overført til den vejledende interne overførselspris, dvs. 1,00 kr./FE for majs og 1,15 kr./FE for græs. Og stemmer dermed overens med de omkostninger der er til grovfoderet i opgørelsen for mælkeproduktionen.

Med udgangspunkt i, at foderet er omsat til den vejledende interne grovfoderpris, er der i analysen beregnet et resultat før jordleje og EU-støtte. Det er gjort for at vise den produktionsmæssige værdi, der er til at betale den 'rene jordleje'.

Spredningen er stor, og resultatet kan stille spørgsmålstejn ved valget af både niveauet for intern grovfoderpris og jordlejen. Fakta er, at kun få af bedrifterne i analysen har balance i grovfoderproduktionens økonomi med de aktuelle forudsætninger, og de største potentialer ser ud til at være i optimering af maskinomkostningerne.

lighed for at lave en opgørelse af økonomien i grovfoderproduktionen. Et af de mest centrale resultater i den analyse er de enorme forskelle i maskinomkostninger mellem bedrifterne.

En sammenligning af maskinomkostningerne viste, at de varierede fra cirka 4.500 til 10.000 kr. pr. hektar. Til sam-

menligning er normpriserne for dyrkning af majs uden vanding på 3.750 kr. pr. hektar, og normprisen for fire slæt græs med vanding på 6.950 kr. pr. hektar – begge inklusiv udbringning af gylle.

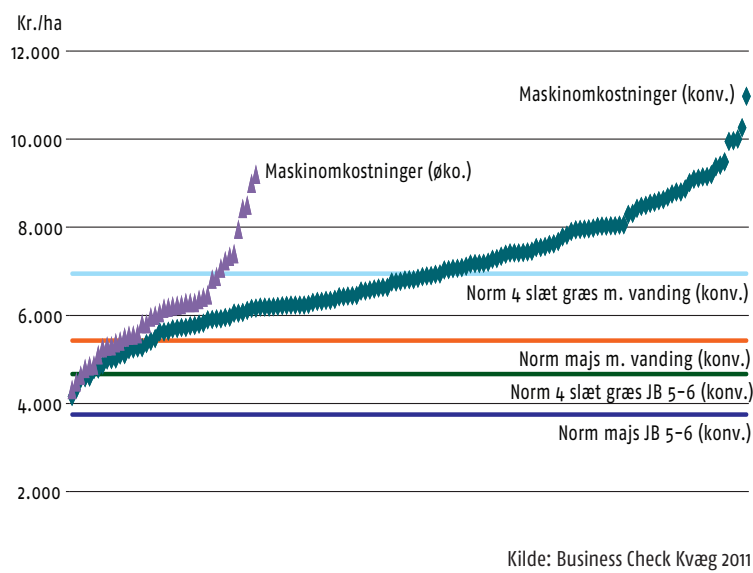
Dette betyder ikke i sig selv, at der er noget i vejen med hverken de opgjorte omkostninger eller de modeller, der er anvendt i kalkulerne. Men det giver stof til eftertanke for dem, der anvender kalkulerne til produktionsplanlægning uden også at lave en analyse af egne omkostninger.

Hvis man sætter maskinomkostningerne i forhold til de opgjorte udbytter, giver det maskinomkostninger mellem 0,60 og 1,50 kr. pr. FE. Stykomkostningerne var til sammenligning i størrelsesordenen 20 til 27 øre pr. FE.

Maskinstation eller...

I en nærmere analyse af maskinomkostninger for den enkelte bedrift er det værd at undersøge, om den nuværende fordeling af opgaver mellem egne maskiner og maskinstation er hensigtsmæssig, ligesom afstanden mellem grovfoderlageret og markerne måske kan optimeres gennem ændret dyrkning eller måske jordbytte med naboer.

Figur 2. Maskinomkostninger pr. hektar

Kilde: Business Check Kvæg 2011